

Spravodaj

Liar

Noviny obce Sedliacka Dubová

ročník VIII
september 2009
3. číslo

Z obsahu:

Informácie z OÚ 1-4

Spravodajstvo 5
Púť po našom kostole 6-8
Zo života ZŠ v Dlhej 9

Dozvyky z osláv pána farára 11

O dôchodcoch 12
Spoločenské okienko 14

Šport 15-16

Ozdobou obce je nový park

Už vlni začal obecný úrad rekonštruovať starý obecný park. Boli vyťaté 3 staré stromy, odobratý predný diel zábradlia a prostredníctvom VPP pracovníkov a firmy RW Orava bol park zmenený na miesto, kde sa dá posedieť a oddýchnuť. V tomto roku sa vysadila tráva a okrasné dreviny. Okrem lavičiek v ňom pribudla aj pamätná tabuľa dobrodincovi, americkému Slovákov, nášmu rodákovi ANTONOVI GAVOROVI.

Vlajšie práce na obecnom parku financovala obec zo svojho rozpočtu, lebo vypracovaný projekt nebol úspešný. Obecný úrad sa však tohto roku pokúsil projekt prepracovať a ten už bol úspešný a hoci sme dostali

„len“ 1 060 € (cca 32 000 Sk), sme vďaka občianskemu združeniu REGIÓN TATRY, ktorý nám v rámci projektu „Spoločne zveľaďujme krajinu EÚ“ dotáciu schválil. Celá aktivita bola financovaná z prostriedkov štátneho rozpočtu poskytnutého prostredníctvom príspevku z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Okrem spomínanej tabule by mali v parku pribudnúť smetné nádoby, kameninové kvetináče a možno aj svietidlá. Obecný parčík sa tak stane dôstojným priestorom na stretnutie sa, posedenie či podedbatovanie našich občanov navzájom.

lt ■

Doplnené a schválené VZN obce

Obecné zastupiteľstvo už po 18-krát v tomto volebnom období zasadalo a 7.8.2009 sa zaoberalo napr. predkladaním nových projektov, schvaľovaním všeobecných záväzných nariadení obce o chove a držaní zvierat, o opatrovateľskej službe a úhradách za sociálne služby, o pravidlách pre pridelovanie obecných, sociálnych nájomných bytov, žiadosťami občanov a ďalšími dôležitými otázkami.

Starosta informoval poslancov o aktivitách obecného úradu pri podaných, realizovaných a pripravovaných projektoch. O nich sme našich čitateľov informovali v predchádzajúcich vydaniach, len chceme dodať, že obecnému úradu bola medziasom schválená ďalšia dotácia vo výške 1 060 EUR (cca 32 000 Sk) na úpravu obecného parku.

Schválené VZN obce č.2/2009 o chove a držaní zvierat na území obce a VZN č.3/2009 o opatrovateľskej službe a úhradách za sociálne služby si môžete prečítať na ďalších stranách našich novín. Okrem toho boli prejednané a schválené „Pravidlá pre pridelovanie obecných, sociálnych nájomných bytov.“

Poslanci venovali veľkú pozornosť žiadostiam občanov. Boli to predovšetkým žiadosti o predĺženie nájomných zmlúv v obecnej bytovke. Po preverení dodržiavania kritérií na predĺženie nájmu a na základe „Pravidiel...“ bolo sedem žiadostí odsúhlasených (pôvodní záujemcovia) a jedna žiadosť zamietnutá (Lajš) kvôli neplneniu kritérií. Do uvoľneného bytu z troch žiadostí bol odsúhlasený prenájom 1-izbového bytu pre Miloša Vavrečana s účinnosťou od 1.9.2009. Ďalej bola posudzovaná žiadosť Stanislava Spišáka a jeho manželky Márie, rod. Zrnčíkovej, o odkúpenie časti obecného pozemku (nad kultúrnym domom). Žiadosť bola schválená s podmienkou vysporiadania ostatnej obecnej

pôdy, ktorú tam užíva. Pozornosť venovali aj sťažnosti Jána Jarinu ohľadne krádeže dreva na súkromnom pozemku. Keďže sa nejedná o obecný majetok, bolo doporučené túto krádež riešiť v občianskoprávnom konaní, teda v súčinnosti so Spolkom urbáru, geodetmi a Policajným zborom. Obecný úrad mu poskytne spoluprácu pri riešení tejto záležitosti.

V interpeláciách poslancov rezovali otázky: zmeny obecného rozpočtu v súvislosti s nedostatkom financií v dôsledku finančnej krízy a s tým súvisí aj ukončenie činnosti obecného šrotovníka v obecnej budove. Šrotovanie sa končí aj pre slabý záujem využívania občanmi (len 5 občanov 1-krát mesačne mlelo). Ten sa bude využívať pre parkovanie obdržanej novej automobilovej techniky (traktor, vlečka, nakladač, štiepkovač). Osvetlenie reflektormi na cintorín, starý i nový kostol nie je veľká položka, takže svietiť sa bude naďalej. Starosta ešte poslancov informoval o pokračovaní prác na obchvate obce R3 kde už prebieha územné konanie, o vyskytnutej poruche na vodovode smerom od cintorína k šatniam TJ, tá je už opravená, o navrátení žerjavu z prenájmu - ten zatiaľ pre obec zarobil 17 000 Sk a je treba riešiť jeho ďalšie využitie, prípadne odpredaj. Hovorilo sa aj o spolupráci s mládežou pri aktivitách projektu DUBOVA COLONORUM a v tejto súvislosti v obci sa nainštaluje 6 informačných tabulí s obsahom o kostolíku a o obci. Poslanci sa dotkli aj otázok komasačných ciest.

Naším čitateľom ešte predkladáme niektoré body z prijatého uznesenia, ktoré sú najviac v pozornosti občanov.

Obecné zastupiteľstvo schválilo:

1. Predĺženie nájmu užívania obecných bytov od 1.8.2009

– 31.7.2012 pre žiadateľov – Hesová, Antolová, Brunčáková, Kučera, Bencúr, Kriváňová, Durdiak.

2. Novú nájomnú zmluvu na 1-izbový byt pre Miloša Vavrečana od 1.9.2009 – 31.7.2012.

3. Žiadosť Stanislava Spišáka o odkúpenie obecného pozemku p. č. CKN – 262, v zmysle geometrického plánu v cene 3,32 € za m² s tým, že si vysporiada celý obecný pozemok, ktorý užíva v tejto lokalite.

Obecné zastupiteľstvo neschválilo:

1. Predĺženie nájomného vzťahu k obecnému bytu pre Róberta Lajša.

Obecné zastupiteľstvo ukladá obecnému úradu, aby na kontrolných dňoch pripomienkoval niektoré nedostatky pri realizácii výstavby novej cesty na Črt'áži.

Podľa zápisnice spracoval pb

Niektoré zmeny VZN obce Sedliacka Dubová

Obecné zastupiteľstvo dňa 7.8.2009 schválilo všeobecné záväzné nariadenie obce č.2/2009, ktoré sa týka chovu a držania zvierat na území Sedliacka Dubová a č.3/2009 o opatrovateľskej službe a spôsobe určenia a výške za poskytnutú sociálnu službu. Návrhy na obidve nariadenia boli zverejnené na úradnej tabuli obce Sedliacka Dubová od 23.7.2009 do 6.8.2009. Schválené a opäť zverejnené na obecnej tabuli 7.8.2009, čo znamená, že účinnosť nadobúdajú dňom 21.8.2009. Aj keď VZN obce boli zverejnené, rozhodli sme sa našich čitateľov oboznámiť aspoň s niektorými časťami a v prípade nejasnosti sa treba obrátiť na miestny obecný úrad. Vyberáme niektoré ustanovenia:

Všeobecné záväzné nariadenie obce č. 2/2009

1. V záujme utvárania predpokladov na zdravé životné podmienky, pracovné podmienky a zdravý spôsob života, ako aj zvýšenia ochrany občanov pred možným negatívnym vplyvom z chovu a držania zvierat, v záujme ochrany zvierat a v záujme ochrany čistoty a bezpečnosti verejných priestranstiev na území obce Sedliacka Dubová, možno chovať a držať zvieratá len pri dodržaní platných právnych predpisov a tohto nariadenia.

2. Nariadenie upravuje podmienky chovu a držania zvierat v obci.

Predmet nariadenia:

Nariadenie sa nevzťahuje na chov a držanie:

- a/ zvierat chránených zákonom,
- b/ zvierat v poľnohospodárskej organizácii,
- c/ psov.

Chov a držanie psov na území obce Sedliacka Dubová je predmetom osobitného VZN.

Územné podmienky pre chov a držanie zvierat

Veľké hospodárske zvieratá a stredné hospodárske zvieratá je povolené chovať a držať iba v objektoch pre zvieratá, ktoré sú schválené a registrované, za súčasného vytvorenia potrebných priestorových podmienok a stavebných podmienok a súhlasného stanoviska bezprostredných susedov. Objekty pre zvieratá musia spĺňať platné veterinárno-hygienické predpisy pre daný druh a počet zvierat. Všetky chované zvieratá musia byť označené podľa platných predpisov.

Včely sa môžu chovať výlučne v okrajových častiach obce pri dodržaní oznamovacej povinnosti chovateľa zvierat. Letáče úľov musia smerovať vždy na väčšiu časť plochy pozemku chovateľa zvierat. V prípade preukázaného ohrozenia zdravia občanov ži-

júcich v blízkosti chovu včiel lekárske osvedčením, je chovateľ zvierat povinný ukončiť chov včiel na tomto pozemku.

Všeobecné záväzné nariadenie obce č.3/2009

Toto všeobecné záväzné nariadenie sa odvíja od nového zákona, platného od 1.1.2009 a vzťahuje sa na poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej situácie z dôvodu ťakého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, v zmysle § 41 – opatrovateľská služba; a §§ 72, 73, 74 zákona SNR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

V našej obci sa zabezpečuje opatrovateľská služba trom osobám, a to:

- Anna Klobušická – opatrovateľ František Klobušický,
- Etela Machajová - opatrovateľka Viera Mikušková,
- Helena Oršuliaková – opatrovateľka Ing. Anna Oršuliaková.

Tieto tri osoby sú opatrované ešte podľa starého zákona o opatrovateľskej službe. Nové prípady sa budú už posudzovať podľa nového zákona, platného od 1.1.2009. V tomto treba rozlíšiť akú službu môže poskytnúť obec a akú službu štát. Ľahšie prípady zabezpečuje obec prostredníctvom opatrovateľiek na menší počet hodín. Ak postihnutý potrebuje opateru viac hodín denne, treba sa obrátiť na odbor sociálnych vecí – čiže na štát – a ten posúdi prípad, zabezpečí, čo bude potrebné. Samozrejme, že v obidvoch prípadoch treba napísať žiadosť. Podrobnú informáciu vám dajú na obecnom úrade. Znenie tohto VZN je rozsiahle, preto ho nezverejňujeme celé, radšej sa obráťte na obecný úrad.

ph■

Súprava na biologicky rozložiteľný odpad je už v obci

Vlani v októbri bol podaný projekt na Environmentálny fond zriadený pri Ministerstve životného prostredia na tzv. súpravu pre spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu BRO. Hlavným

cieľom tohto projektu bolo získať štiepkovač na rôznych biologický odpad (kríky, chrasť, konáre), ktorého je v dedine čoraz viac. Popritom sme žiadali aj dotáciu na traktor s vlečkou a nakladačom, ktorým by sa tento odpad dal naložiť a zvieŕť na určité miesto. Pri schvaľovaní našej žiadosti „sa usmialo šťastie“ a výsledkom bola schválená dotácia na nový traktor (Zetor Proxima 85 kw), novú

vlečku (5 ton), štiepkovač drevnej hmoty (do hrúbky v priemere 16 cm) a čelný nakladač (nosnosť 1,5 tony). Celá súprava na BRO nám bola dovezená v júli a obecný úrad ju môže využívať nielen na spracovanie BRO, ale aj na rôzne činnosti potrebné pre obec, resp. pre občanov obce. Celá súprava má hodnotu 2 a pol milióna Sk, z toho 2,2 mil. Sk nám poskytol Environmentálny fond ako dotáciu.

Už v prvých dňoch po obdržaní týchto mechanizmov ich obecný úrad vyskúšal a navozil riečny štrk pre účely obce. Pokiaľ bude u občanov záujem využiť služby týchto mechanizmov, nech sa prihlásia na obecnom úrade.

///■

Jeden zámer komasácie sa realizuje – cesty

Už piaty mesiac pokračujú práce na rekonštrukcii ciest od nelegálneho smetiska smerom na Črt'az a do Sujova. Vďaka prebiehajúcemu projektu pozemkových úprav – komasácii – nám boli z Európskej únie pridelené finančné prostriedky na prvé štyri cesty v chotári obce. Urobili sa terénne úpravy, navozený lomový i riečny štrk, položená gumotextília a betónové žľaby na odvodnenie svahov a vybudovalo sa päť priepustov.

V najbližšom čase, po uskutočnení tlakových, zaťažovacích a statických skúšok, bude v lokalite Črt'az položený asfaltový koberec. Od novembra (po kolaudácii) by sme sa mali dostať po týchto cestách aj osobným autom, a to až nad lyžiarsky prístrešok.

Realizáciu projektu nám závidia v iných obciach, ale pri tom nemožno nespomenúť, že niektorí vlastní občania tento projekt odsudzujú. Vraj zaberá veľa poľnohospodárskej pôdy (na Črt'azi popri chrasťach) a na Črt'az sa dá dostať aj inou cestou, a že je tam zbytočné dávať asfalt a podobne. Mrzí ma, že týmito

vyjadreniami dehonestujú dlhodobý proces prípravy tohto projektu. Samozrejme, ak sa niečo robí, robia sa aj chyby. Aj tento projekt nie je dokonalý a projektanti mohli niektoré veci naprojektovať inak. Pri veľkých dažďoch a pohromách sa môže cesta zničiť. Obecný úrad mal len dve možnosti: akciu spustiť a cesty zrekonštruovať podľa nie celkom dokonalého projektu, alebo neurobiť nič a štyri cesty (dĺžka viac ako 2 km) nechať tak, aby ostali zdevastované, zarastené krovím, blatisté, bez priepustov a zberných žľabov na

vodu. Rozhodli sme sa pre prvú možnosť s tým, že takáto šanca sa už nemusí vyskytnúť (peniaze z eurofondov sa môžu čerpať len do roku 2013). Pripadalo mi to podľa niektorých občanov tak, že lepšie je nič nerobiť, ako robiť hoci s chybami. Pokiaľ by pretrvávali takéto nálady, nemusia sa pozemkové úpravy, a teda aj rekonštrukcie ďalších ciest robiť a peniaze môžu ísť do iných dedín. To budú starostovia týchto dedín veľmi radi.. Nuž, zvažte!

///■

Nájde sa dobrá vôľa pre stavebné pozemky?

O tejto situácii sme už písali v našich novinách v čísle 1/2009. Ak by sa našla dobrá vôľa vlastníkov pozemkov v lokalite Moči-

are, výstavba rodinných domov by sa mohla stať skutočnosťou. Zložitosť usporiadania pozemkov by najlepšie vyriešila komasá-

cia, ktorou by sa mali v tejto lokalite vytvoriť také výmery parciel, na ktorých by sa dali postaviť rodinné domy a v tejto lokalite je

navrhnutých 23 stavebných pozemkov. Celé rozloženie stavebných pozemkov si môžete pozrieť na nižšie priloženom nákrese zastavovacieho plánu.

Naše jediné školské zariadenie

Jediným školským zariadením v našej obci je materská škola, ktorej zriaďovateľom je obecný úrad. Nový školský rok začali 2. septembra, ako aj iné školy. Zapisalo sa 10 detí, a to: Filip Šutý, Michal Kuboš, Martin Hurák, Anton Juričák, Petra Janidžárová, Nikola Durdiaková, Peter Kajan, Adam Florián Strežo, Sebastián Paľa, Adam Brtoš.

Riaditeľka škôlky Marta Hudecová nás informovala, že tento školský rok nabiehajú na nový vzdelávací program pod názvom „Usilovné včielky“ a jeho zámerom je, že materská škola má dať dieťaťu potešenie zo vzdelávania.

Podľa vyjadrení riaditeľky je škôlka vybavená klasickým zariadením, ale potrebovala by určitú modernizáciu. Chýba nová didaktická technika. Zatiaľ pracujú na staršej a opotrebovanej. Prísľuby sú z eurofondov a má to

zabezpečiť VÚC Žilina. Zatiaľ sa nevie, kedy to bude. Ďalej podľa požiadaviek EÚ nevyhovuje ani nábytok. Ten by mal byť so zaokrúhlenými rohmi kvôli bezpečnosti detí.

Pani riaditeľka si zatiaľ pochvaľuje spoluprácu s obecným úradom. Ten podľa finančných možností sa usiluje vybaviť škôlku, aby zodpovedala štandardu. V júni nakúpili hračky, cez prázdniny dali do poriadku školskú záhradu, urobili sa nové nátery, zakúpili a zabudovali novú šmýkačku, hojdačky, pieskovisko. Takže deti majú všetko, čo zatiaľ potrebujú, aj keď nie v nadštandardnej forme.

Materská škola i obecný úrad chcú upozorniť rodičov, že majú možnosť do škôlky umiestniť deti aj na 4 hodiny denne bez podávania obedu, čiže len od rána do obeda. Treba to využiť kvôli

Detičky sú zaujaté hrou s novými hračkami

zdravému vývoju osobnosti dieťaťa a začleneniu sa do detského kolektívu. Myslíme si, že práve na tom záleží každému rodičovi.

Obecný úrad sa usiluje naďalej udržať materskú školu. Zatiaľ pre malý počet detí zamestnáva jedného pedagogického a jedného nepedagogického zamestnanca na 6 hodín denne. Tieto dve

pracovníčky musia zvládnuť všetky úlohy, ktoré sú na ne kladené. Podľa všetkého je to náročné, ale zvládajú to, aj keď niekedy s vypätím všetkých síl. Deťom a pracovníčkam materskej školy želáme, aby v pohode zvládli nový školský rok 2009-2010.

ph ■

Reštaurácia pod Žiarom má nového majiteľa

Od 1. septembra 2009 sa v reštaurácii oproti fare zmenil majiteľ, resp. prevádzkovateľ. Bývalý majiteľ pán Hutira sa rozhodol ukončiť svoju činnosť a tak sa pôvodný názov reštaurácie zmenil na Reštauráciu KORONA. Novými majiteľmi sú Miroslav

Planieta a Martina Korbeľová z Tvrdošína.

Reštaurácia bude otvorená denne od 09.00 do 22.00, resp. do 23.00 hodiny. Podľa vyjadrenia Miroslava Planieta bude v nej pokračovať vývarovňa jedál a novinovou bude možnosť podávania pizze, ktorá sa bude podávať až do 22.00 hodiny a zaujímavosťou bude aj to, že na požiadanie reštaurácia dovezie záujem-

com túto pizzu domov v okruhu 7 km zadarmo. Okrem toho budú mať možnosť kúpiť v reštaurácii (utorok, piatok) čerstvé zákusky či objednať si torty a podobne. Občania si budú môcť objednať priestory reštaurácie pre rôzne oslavy, výročia, svadby, kary a na iné príležitosti.

Veríme, že sa vynovenej reštaurácii bude dariť!

lt ■

Aj takto sa dá zviditeľniť naša obec

Združenie kresťanskej mládeže v spolupráci s obecným úradom vypracovalo projekt DUBOVA COLONORUM a na základe toho im bola z grantového programu „Šanca pre váš región“ z konta Orange pridelená dotácia 2 000 EUR. Z týchto peňazí bolo vyrobených 6 kusov drevených informačno-reklamných tabúl a tie sú umiestnené na šiestich miestach našej obce. Nainštalovali ich mládežníci z projektu DUBOVA COLONORUM.

V priebehu mesiaca októbra bude na každej tabuli umiestnená informácia o histórii i súčasnosti zrucaniny Kostolík sv. Kozmu a Damiána na vršku Žiar, ako aj rôzne fotografické a informačné materiály o obci. Aj takýmto spôsobom sa môže naša obec zviditeľniť pre prechádzajúcich turistov cez našu dedinu.

lt ■

Zmenšujú sa nám ulice ?

Prečo by sa mali zmenšovať? Nuž, skúste sa prejsť cez niektoré miestne komunikácie, zistíte a uvidíte, že sa cez ne dá niekedy ťažko prejsť, akoby boli menšie. Prečo?

Stalo sa zvykom, že občania, ktorí sa predzásobia drevom, toto nechávajú na miestnych komunikáciách pred alebo popri svojom dome. Drevo je síce ich, ale cesta je obecná a patrí k užívaniu všetkých občanov. Miestne komunikácie sú verejnými cestami, resp. priestranstvami a majú byť priechodné nielen ľuďmi, ale aj autami. Navyše popri takýchto

skládkach dreva postávajú auta a tak dostať sa niekedy cez túto komunikáciu je problematické. Preto žiadame majiteľov dreva (aj áut), aby si to dávali do svojich dvorov a nenechávali na verejnom priestranstve, kde zavdžia. V zime sa nedá odhrnúť sneh. Obecný úrad by v zmysle zákona mohol za takéto využívanie či zneužívanie verejných priestranstiev vybrať miestnu daň, čo zatiaľ robiť nechce. Sú aj výnimky, keď sa stavia, resp. rekonštruuje dom a občania potrebujú dočasne uložiť materiál. To sa dá uznať!

lt ■

Kto za nás oroduje v našom kostole

Keď sa pozeráme na interiér nášho kostola, najprv si všímame sochy, obrazy a fresky. Naši predkovia mali veľkú úctu k týmto svätcom a chceli mať ich zobrazenia vo svojom kostole a tak cítiť ich orodovanie vo svojom živote. Podobne to robili aj vo svojich domoch. V predchádzajúcich číslach našich novín sme vám predstavili sv. Mi-

bratia Konštantín a Metod prišli na Veľkú Moravu niekedy v lete r. 863. Priniesli so sebou pozostatky sv. Klementa, štvrtého pápeža a mučeníka a najpotrebnejšie bohoslužobné knihy preložené do slovienskej reči. Rastislav ich slávnostne prijal a ľud s radosťou a so svätou úctou pozdravil svojich nových apoštolov. Títo sa s horlivosťou dali do práce: „Začali teda usilovne vykonávať“ to, čo prišli robiť: mládež v knihách vyučovať, cirkevným bohoslužbám učiť, napravné rozličné bludy, ktoré v tom národe našli... A tak skosili a vykorenili z toho skazonosného pola mnohoraké trnie nerestí a zasiali semä Božieho slova.“ Rastislav „zhromaždil istý počet učeníkov a oddal im ich na učenie. Onedlho preložil (Konštantín) celý cirkevný poriadok, naučil ich raňajšej službe (omši) a tam nechal učiť aj iné náuky, gramatiku i muziku.“ Konštantínova škola sa stala základom národnej slovanskej kultúry. Žitie Konštantínovo oduševnene dodáva: „I otvorili sa, podľa prorokových slov, uši hluchým a počuli slová Písma a jazyk jachtavý jasným sa stal. Čoskoro sa ukázalo, že na Veľkej Morave je potrebné predovšetkým ustanoviť ďalších učiteľov, a preto aj vysvätiť nových kňazov a potvrdiť nový slovanský liturgický jazyk. Povedali sme, že už pred príchodom svätých bratov sa kresťanstvo šíri na Veľkej Morave účinkovaním írsko-škótskych, gréckych, talianskych a franských misionárov. Títo priniesli so sebou západný, čiže latinský obrad. Keď teda Konštantín a Metod po svojom príchode na Moravu zistili, že sa tam používa rímsky bohoslužobný obrad,

aby nevznikli zmätky, sami bratia, Hoci dovtedy používali grécky, čiže byzantský obrad, prijali rímsky obrad a aj knihy tohoto obradu preložili do staroslovienskej reči. Išlo im totiž v prvom rade o šírenie kresťanstva a nie o národnostné výboje. Na uskutočnenie spomenutých dvoch cieľov potrebovali však povolenie a súhlas Apoštolskej stolice v Ríme. Preto začali pomýšľať na cestu do Ríma. Vybrali sa tam na začiatku r. 867. Cestou sa zastavili v Panónii u kniežat'a Koceľa, syna bývalého nitrianskeho kniežat'a Pribinu a ten „si obľúbil slovienske knihy veľmi a naučil sa im a dal mu (Konštantínovi) do päťdesiat učeníkov učiť sa im“. Bratia asi pol roka zostali v Panónii, vyučovali žiakov a po celej krajine rozširovali a upevňovali kresťanskú vieru. Pápež Mikuláš I. (858-867) počul o tom, že nesú so sebou pozostatky pápeža sv. Klementa a „túžil ich vidieť“ ako Božích anjelov „i pozval ich do Ríma. Do Ríma išli cez Benátky, kde sa zdržali pravdepodobne dlhšie. V Benátkach Konštantín zaiste slúžil slovanskú bohoslužbu, a tak sa miestne duchovenstvo dozvedelo o jeho podujatí zaviesť slovanský jazyk do bohoslužieb. Talianske duchovenstvo v Benátkach bolo proti tomu. Aspoň stručne o hlavnom spornom bode: „My poznáme len tri jazyky, ktorými sa sluší v knihách sláviť Boha: hebrejský, grécky a latinský.“ Na Západe boli iba tri jazyky liturgické, lebo tými jazykmi dal Pilát napísať nápis na Spasiteľov kríž. A preto zástancov tohoto názoru volajú trojjazyčníkmi alebo pilátnikmi. Konštantínova odpoveď na to bola: „A vy sa nehan-

hala archanjela, patróna nášho kostola i časť textu o sv. Cyrilovi a Metodovi, ktorí zdobia hlavný oltár. Teraz ešte predkladáme dokončenie textu týchto dvoch svätcov. Našich čitateľov upozorňujeme, že pút po našom kostole bude pokračovať aj v nasledujúcich vydaniach našich novín. Ich autorom bude vdp. Henryk Sitek.

bíte, uznávajúc len tri jazyky, ako by všetky ostatné národy a plemená boli slepé a hluché?... My však poznáme mnoho národov, ktoré majú svoje knihy a ktoré Bohu podávajú chválu svojím jazykom: Arméni, Peržania, Abazgovia, Iberi, Sugdi, Góti, Avari (kmeň v oblasti severného Kaukazu), Chazari, Arabi, Egyptania, Sýrčania a iné.“ A celú dišputu zakončil citátom sv. Pavla: „Každý jazyk nech vyznáva na slávu Boha Otca, že Ježiš Kristus je Pán.“ (Flp 2,11) Týmito slovami a inými hojnejšími ich zahabil a nechal ich. (ŽK hl. XVI). Niekoľko týždňov pred príchodom Konštantína a Metoda do Ríma zomrel papa Mikuláš I. Prijal ich teda jeho nástupca, pápež Hadrián II. (868-872). Tento sa veľmi zaradoval, keď sa dozvedel, že prinášajú pozostatky sv. Klementa, pápeža a mučeníka. S kňazstvom i ľudom im vyšiel v ústrety von z mesta pred mestské hradby. S veľkou úctou prijal ostatky sv. Klementa a úctivo pozdravil svätých bratov. Ostatky zanesli v slávnostnom sprievode do baziliky sv. Klementa. Pri rokovaní s pápežom sa splnili bratom všetky požiadavky, kvôli ktorým prišli do Ríma: „Pápež prijal slovienske knihy, posvätil ich a položil (na oltár) v chráme Svätej Márie, ktorá sa nazýva Fatne (Pri jasličkách) a spievali nad nimi svätú liturgiu.“ Teda: v dnešnej bazilike S. Maria Maggiore uskutočnilo sa slávnostné potvrdenie slovanskej bohoslužby pápežom Hadriánom II. „Potom kázal pápež dvom prímestským biskupom Formosovi z mesta Porto a Gauderichovi z mesta Velletri (dnes by sme povedali kardinálom) vysvätiť“ slo-

vienskych učeníkov.“ Formosus vysvätil spomedzi slovienskych učeníkov troch kňazov a dvoch lektorov (čitateľov). V Ríme však vtedy ochorel Konštantín, ktorý mal vždy slabé zdravie. Už pred odchodom z Carihradu na Moravu sa ponosoval, že je ustatý a chorý. Žitie Konštantínovo v XVII. hlave o jeho posledných päťdesiatich dňoch podrobne hovorí: „I zaľahli naň mnohé práce a upadol do choroby. A keď znášal chorobu mnohé dni, raz uvidel Božie zjavenie a začal spievať takto: ‚Zaradoval som sa keď mi povedali. Pôjdeme do domu Pánovho. Preto sa raduje moje srdce a moja duša plesá.‘ (Ž 121,1;15,6) I obliekol si ctihodné rúcho a tak ostal po celý deň, veselil sa a hovoril: ‚Odtiaľ raz nie som sluhom ani cisárovi, ani nikomu inému na zemi, ale iba všemohúcemu Bohu. Nebol som a bol som, i som na veky, amen.‘ Nasledujúci deň si obliekol sväté rehoľnícke rúcho a prijal svetlo k svetlu a dal si meno Cyril (na počesť sv. Cyrila Alexandrijského). A v tom rehoľnom rúchu ostal päťdesiat dní, t. j. do 14. februára.“ V chorobe sa mnoho rozprával s bratom Metodom. Telesne síce zoslabol, ale duch bol ešte silný. Zarmúteného brata tešil a povzbudzoval, aby zotrval v misijnom diele, prosil a zaprisahal ho: „Hra, brat môj, boli sme dvojzápahom, jednu brázdou ťahajúcim; ja na poli padám, končiac svoj deň. Ty veľmi ľubiš horu Olymp, no nezanechaj pre Horu svoje učiteľské poslanie, veď tým si ešte skôr môžeš zaslúžiť spasenie.“ (ZM hl. VII) Keď Metod videl blížiacu sa smrť svojho brata, pravdepodobne vy-

slovil svoj plán prenechať veľkomoravskú misiu mladým učeníkom a vrátiť sa do svojho kláštora na hore Olymp v Bytíni. Preto Cyril dojímavými slovami prosil Metoda, aby pokračoval v začatej práci. Cyril zomrel 14. februára 869. Pápež nariadil, aby všetci grécki kňazi v Ríme i rímske duchovenstvo prišlo na pohreb Cyrilovi a aby ho pochovali s takými poctami ako apoštolského pápeža. Pochovali ho v chráme sv. Klementa. Nebol to smútočný sprievod, ale víťazný triumf svätého. Pochovali ho ako svätca a ako svätého ho začali uctievať ihneď po smrti. Keďže plánované veci dvoch bratov sa v Ríme priaznivo vybavili, vybral sa Metod po pochovaní svojho brata v r. 869 vo funkciu učiteľa a kňaza späť na Moravu. Metod sa cestou na Veľkú Moravu zastavil u Koceľa v Panónii a informoval ho o Cyrilovej smrti. Keďže v r. 869 vypukla medzi Rastislavom a Nemcami nová vojna, ktorá bola pre Rastislava nešťastná, Metod sa šiel poradiť s Koceľom, či počas vojny bude môcť zostať u neho v Blatnohrade. Koceľ potom vyslal do Ríma posolstvo, v ktorom bolo dvadsať popredných veľmožov, a prosil pápeža, aby Metoda vysvätil za biskupa a poslal ho do jeho državy Panónie. Pápež Hadrián II. prijal posolstvo so zadost'učinením a niekedy v lete r. 869 vysvätil Metoda za biskupa „na stolec sv. Andronika, apoštola spomedzi sedemdesiatich“ učeníkov Pána Ježiša na titul Sriemskeho arcibiskupstva (Syrmiu), ku ktorému voľakedy patrila celá Panónia, kde podľa tradície bol sv. Andronik prvým biskupom. Pápež Hadrián II. zároveň vymenoval Metoda za arcibiskupa a pápežského legáta (legatus a latere) s právomocou pre ostatné slovanské národy. Bola to vysoká hodnosť, akú mal napr. sv. Bonifác pre germánske národy. Medzitým na Veľkej Morave nastal prevrat. Nitrianske knieža

Svätopluk vydal svojho strýka Rastislava Nemcom a sám sa ujal vlády (870-882). Keďže protesty nemeckých biskupov proti ustanoveniu samostatnej hierarchie pre slovanské kraje kniežat Rastislava, Svätopluka a Koceľa boli neúčinné, dopustili sa neslýchanej veci: arcibiskupa Metoda, pápežského legáta a jeho sprievod, na ceste na Veľkú Moravu od Koceľa, u ktorého sa pre vojnové pomery na Veľkej Morave zdržal niekoľko mesiacov, zajali, postavili pred súd a poslali do Švábska, aby mu takto prekazili vykonávať jeho poslanie. Stalo sa to niekedy v lete roku 870. Metod sa pred nemeckými biskupmi odvolal na to, že nemajú právo súdiť ho. Jeho ako arcibiskupa môže súdiť len pápež. Povedal im: „Keby to územie (na ktoré si nárokovali právo nemeckí biskupi) bolo vaše, hneď by som ho zanechal, ale je sv. Petra“, t.j. patrí rímskemu pápežovi. Mníchovi Lazarovi sa podarilo poslať do Ríma správu, ako nemeckí biskupi s Metodom nakladajú. Pápež dal vec vyšetriť, ale bez úspechu pre Metoda. Vystúpil ešte rozhodnejšie, ale ani to nepomohlo. Až v r. 873 Hadriánov nástupca Ján VIII. poslal biskupa z Ancony Pavla ako svojho zvláštneho legáta do Nemecka, aby vyslobodil Metoda a potrestal jeho prenasledovateľov. Pápež prísne napomenul nemeckých biskupov, ktorí v tom mali prsty: salzburskému arcibiskupovi Adalvínovi a pasovskému biskupovi Hermanrichovi zakázal vykonávať biskupský úrad; freisinského biskupa Annona, povolal do Ríma, aby sa zodpovedal. Všetci uznali svoju vinu a Metoda hneď prepustili. Metod, sprevádzaný pápežským legatom biskupom Pavlom z Ancony, konečne v r. 873 mohol dôjsť na Veľkú Moravu. Pápež legátovi výslovne prikázal, že má Metoda vypravadiť až na Moravu, uviesť ho do úradu a nesmie sa dať odradiť ani vojnou ani nijakými ťažkosťami. Na Morave však už ne-

vládol knieža Rastislav, ale kráľ Svätopluk. Žitie Metodovo znamenalo, že ho Svätopluk prijal so všetkými poctami. Toto zajatie, uptonenie a utrpenie Metoda je najbolestnejším úsekom jeho života, ale dosvedčuje veľkosť jeho osobnosti. Po Metodovom návrate kresťanstvo medzi Moravanmi rozkvitlo. „Od toho dňa veľmi začalo rásť Božie učenie a duchovní množiť sa po všetkých hradoch a pohania začali veriť v opravdivého Boha a od svojich bludov sa odvracajú.“ (ŽM hl. X) Metod už ako arcibiskup prevzal celú cirkevnú správu a zaiste hneď obnovil školu pre výchovu kňazstva a po všetkých hradoch a osadách ustanovil duchovných. Môžeme s istotou predpokladať, že pritom aj cestoval, navštevujúc aspoň hlavné osady na svojom území. Kde však bolo Metodovo arcibiskupské sídlo doteraz nemožno presne určiť. Najpravdepodobnejším sa zdá byť Hradište pri Mikulčiciach na Morave. Doteraz tam pri archeologických výskumoch vykopali desať kostolov, z čoho sa dá usudzovať, že tam bolo aj cirkevne stredisko Veľkej Moravy. To boli najzaujímavejšie roky Metodovej činnosti. Len škoda, že už na Veľkej Morave nebol Rastislav, ktorý Cyrila a Metoda pozval a všemožne podporoval, ani pravý vodca misie Cyril. Žiaľ, nemeckí kňazi, účinkujúci ešte na Veľkej Morave, z politických dôvodov nemohli zničiť prednostné Metodovo postavenie a hľadali príležitosť, ako ho z Veľkej Moravy odstrániť. Na Svätopluka mal veľký vplyv hlavne Viching, švábsky mních. Sám Svätopluk navrhol Nemca Vichinga za biskupa do Nitry. Proti Metodovi predniesli v Ríme dve obžaloby: že bohoslužby odbavuje v slovanskom jazyku a že v niektorej náuke nie je pravoverný. Obvinenie, že pápež Ján VIII. zakázal ešte v r. 873 slovanskú bohoslužbu, Metod neuznal, lebo šlo o vynútený krok. Pápež Ján VIII. preto vyzval Me-

toda, aby hneď prišiel do Ríma. Metod poslúchol. Pápež sa čoskoro presvedčil, že má pred sebou veľkého a svätého apoštola. Svätoplukovi napísal list, bulu *Industriae Tuae* z júna r. 880. Je to azda najkrajšia a slovanstvu najpriaznivejšia listina, aká kedy vyšla z pápežskej kancelárie. V nej pápež píše, že sa pred zborom biskupov pýtal úctyhodného arcibiskupa Metoda, ako zachoval vieru rímskej Cirkvi. Poznal, že je pravoverný vo všetkých cirkevných náukách. Preto ho znovu posielal na Moravu, aby sa staral o jemu zverenú cirkev a praje si, aby ho prijali ako svojho pastiera s príslušnou úctou, väznosťou a radostným srdcom. Uznal Metoda za pravoverného a súčasne potvrdil jeho arcibiskupskú hodnosť a funkciu pápežského legáta. Metoda už nenazýva panónskym arcibiskupom, ale arcibiskupom svätej cirkvi moravskej. Zmenil mu teda aj jurisdikčnú oblasť. Z panónskeho arcibiskupa stal sa *episcopus gentium*, t.j. misijný biskup. Znovu potvrdil slovanský bohoslužobný jazyk a schválil aj slovanské písmo. Prikázal, aby sa bohoslužby konali v slovanskom jazyku s podmienkou, že sa evanjelium má čítať najprv latinsky a potom slovansky. Diakonom a kňazom nariadil, aby vo všetkých veciach boli Metodovi poddaní a poslúchali ho. Napokon pápež vysvätil Vichinga za biskupa pre „nitriansku ecclesiu“. Metod sa vrátil na Moravu ospravedlnený a posilnený. Ale pokoja už nemal. Len stále nové starosti. Biskup Viching, ktorého pápež na Svätoplukovu žiadosť vysvätil za biskupa pre Nitru, mu odopieral poslušnosť. Vysvätenie a ustanovenie nemeckého kňaza Vichinga za biskupa do Nitry na Svätoplukov návrh je jedným z najosudovejších činov v cyrilometodských dejinách. Bol síce vysvätený za nitrianskeho biskupa, ale s nariadením, že má byť vo všetkom poslušný Metodovi. Viching

to ťažko znášal a napriek pápežovým nariadeniam začal snovať protiventúru proti Metodovi. Používal proti nemu aj falšovaný list pápeža. Preto Metod niekedy začiatkom roku 881 napísal list pápežovi Jánovi VIII., aby sa presvedčil o pravde. Tento list sa nezachoval. Poznáme však jeho obsah z pápežovej, odpovede adresovanej Metodovi dňa 23. marca 881, kde sa pápež veľmi priaznivo vyslovuje o Metodovej práci a oboznamuje ho, že Vichingovi nedal nijaký list, ani poverenie. Ako sa celá vec skončila, nevedno, lebo sa nám o tom nezachovali pramene. Vieme však, že Metod potom poslal Vichinga na misie k Vislanom (krakovské kniežatstvo, Malopolsko), ktorých krajinu si Svätopluk nedávno pripojil k Veľkej Morave. Svätopluk v tom čase vojenskými výpravami rozšíril svoju dŕžavu a pripojil k nej východné Slovensko, na juhu Zadunajsko, na severe Vislansko, na západe Čechy a na severozápade Lužicko. Tým vytvoril mocnú ríšu medzi Byzantskou ríšou a franskou. Metod chodil po celom území krajiny a konsolidoval pomery. Na takej ceste v dunajských krajoch našiel na Maďarov. Ich panovník, keď sa dozvedel o Metodovi, poslal poňho, lebo ho chcel vidieť. Niektorí ho odrádzali od návštevy, ale Metod bez bázne šiel. A nič sa mu nestalo. Vladár ho prijal úctivo a slávnostne a s radosťou sa s ním zhováral, dal mu dary (veľké) a prosil ho o modlitbu za seba. To bol prvý styk cyrilometodského kresťanstva s maďarským národom. Zachovala sa tradícia, že Metod pokrstil aj české knieža Bořivoja a jeho manželku sv. Ľudmilu. Mohlo sa to stať v r. 874-878, keď medzi dvoma vladármi boli ešte dobré vzťahy. Neskoršie totiž Svätopluk zaujal a pričlenil ku svojej ríši aj celé Čechy. Je známe, že tam sa slovanská bohoslužba udržala oveľa dlhšie ako na Slovensku a na Morave, lebo viacerí uče-

níci sv. Metoda po vyhnaní z Veľkej Moravy našli útočisko aj v Čechách.

Žitie Metodovo nám zaznamenalo, že Metod pokrstil aj knieža Vislanov v dnešnom Poľsku (ŽM hl. XI). Aj toto považovali viacerí historici za málo pravdepodobné, no nedávne vykopávky vo Vislici (v r.1960) odhalili kostol a krstiteľnicu z 9. storočia, čo nasvedčuje, že pôvod kresťanstva v Poľsku je cyrilometodský. Stalo sa to zaiste vtedy, keď Svätopluk pričlenil k Veľkomoravskej ríši aj územie Vislanov. Výskumy nasvedčujú tomu, že v Poľsku sa hodne dlho udržala rímskokatolícka bohoslužba

Metod sa dožil sedemdesiat rokov. Hlava XVII. Žitia Metodovo podáva nám posledné dni, smrť a pohreb sv. Metoda. „Konečne začal sa približovať čas, aby prijal pokoj od strastí a mzdu za mnohé námahy... A zvolal svojich učeníkov, nasledujúc (apoštola) Pavla, a či samého Ježiša, a utešoval a posilňoval ich slovami na rozlúčku, predstavujúc synom dedičstvo krásne a hodné námah, ktoré pretrpel preto, aby získal pre seba také bohatstvo, to jest zásluhy pre nebo... A (učeníci) spýtali sa ho hovoriac: „Koho určuješ, Otče a Učiteľa ctihodný, spomedzi svojich učeníkov, aby bol nástupcom v tvojom učiteľskom úrade?“ - Ukázal im vtedy jedného zo svojich oddaných učeníkov, menom Gorazd, hovoriac: „Tento je vašej zeme slobodný muž, vyučený dobre v latinských knihách a pravoverný. To buď vôľa Božia a vaša láska, ako aj moja. Na Kvetnú nedeľu 4. apríla 885 zhromaždil sa na jeho žiadosť všetok ľud, a on, hoci už veľmi slabý, vošiel do kostola blahoslaviť cisára (byzantského), knieža (Svätopluka), duchovenstvo i všetok ľud, a riekol: „Bedlite pri mne, deti, do tretieho dňa.“ A tak sa stalo. Keď svitalo na tretí deň, riekol naposledy: „Do nik tvojich, Pane, odovzdam svoju dušu.“ A na ru-

kách kňazov usnul v Pánovi dňa 6. apríla 885.“

Jeho žiaci mu preukázali primeranú poctu, vykonali nad ním cirkevné modlitby po latinsky, grécky a po sloviensky a položili ho do rakvy v prestolnom chráme, t.j. v katedrále na ľavej strane v stene za oltárom presvätej Bohorodičky. Ľudia sa zhromaždili v nesčíslnom množstve a sprevádzali ho so sviecami v rukách, oplakávajúc dobrého učiteľa a pastiera, muži i ženy, malí i veľkí, bohatí, slobodní i otroci, vdovy i siroty, cudzinci i domáci, chorí i zdraví, skrátka všetci, lebo bol všetko všetkým, aby všetkých získal (porov. 1 Kor 9,22). Zaujímá nás však otázka, kde sa nachádzal ten prestolný chrám (katedrála), v ktorej bol Metod pochovaný. Pravdepodobne v sídle vladárov Veľkej Moravy. No, žiaľ, dodnes sa nevie, kde bolo stredisko, čiže hlavné mesto Veľkej Moravy. V r.1961 sa rozniesla správa, že pri vykopávkach v Mikulčiciach pri rieke Morave v jednom z nájdených kostolov našli hrob sv. Metoda. Boli tam pozvaní vedci, zástupcovia úradov, televízia atd. No keď údajný hrob otvorili, nič v ňom nebolo, a tak otázka znovu ostala otvorenou. Možno, že ďalšie vykopávky prinesú aj v tejto otázke viac svetla. Pri poslednej reforme cirkevného kalendára Apoštolská stolica ponechala sláviť deň smrti sv. Cyrila 14. februára, sv. Metoda 6. apríla. Chorvátsko a Česko-Slovensko dostali povolenie sláviť pamiatku obidvoch slovanských apoštolov 5. júla.

Dňa 31. decembra 1980 pápež Ján Pavol II. Apoštolským listom *Egregiae virtutis* (Mužov význačných cností) vyhlásil sv. Cyrila a Metoda za spolupatrónov (spoluochrancov) Európy. Teda deň sv. Cyrila a Metoda, ktorý v katolíckej Cirkvi bol iba pamätným dňom (záväzná spomienka), sa teraz stáva sviatočným, sviatkom Cyrila a Metoda - patrónov Európy! Doteraz bol za patróna -

-ochrancu Európy Apoštolskou stolicou v r. 1964 vyhlásený sv. Benedikt, zakladateľ rehole benediktínov, a tým aj všetkého mníšstva západného obradu. Teraz sa sv. Cyril a Metod stávajú s ním spolupatrónmi Európy. Z apoštolského listu pápeža Jána Pavla II. hodno tu citovať: „Keďže dnes, po toľkých stáročiach rozkolu medzi Východom a Západom, medzi Rímom a Carigradom, hlavne od Druhého vatikánskeho koncilu, mnoho sa nástojí na obnovení plnej vzájomnej jednoty, vidí sa nám zodpovedajúcim pre potreby týchto časov, ak ustanovíme sv. Cyrila a Metoda spolu so sv. Benediktom za spolupatrónov Európy. A chceme to urobiť ešte v tomto roku, keď obidve cirkvi, totiž katolícka a pravoslávna, začali vážny teologický dialóg na ostrove Patmos, preslávenom podľa tradície pobytom sv. Jána, apoštola a evanjelistu. Týmto vyhlásením chceme vyzdvihnúť“ a do dejín zapísať tento pamätihodný čin. Konečne týmto naším ustanovením chceme tiež dosvedčiť pred súčasníkmi vysokú hodnotu ohlasovania evanjelia, zvereného Ježišom Kristom cirkvám, na ktorého šírení sa títo dvaja bratia, apoštoli Slovanov, toľko namáhali. Zvestovanie evanjelia bolo totiž cestou a prostriedkom, ktorým sa rôzne národy vznikajúcej Európy navzájom poznávali a vytvárali európsku jednotu. Preto kresťanstvo je spoločným dedičstvom dnešnej Európy aj na poli kultúrnom, aj na poli duchovnom.

Teda dobre poznajúc a uvážiac vec z plnosti našej apoštolskej právomoci týmto listom s trvalou platnosťou ustanovujeme a vyhlasujeme svätých Cyrila a Metoda za nebeských spolupatrónov Európy u Boha. Spolu im udeľujeme všetky práva a liturgické pocty, ktoré pripadajú hlavným miestnym patrónom. Pokoj ľudom dobrej vôle!“

ndp. Henryk Sitek ■

Pripravujeme žiakov pre život

V tomto roku oslavujeme už 45. výročie založenia Základnej školy v Dlhej nad Oravou. Životy mnohých občanov zo Sedliackej Dubovej sú neodmysliteľne späté s našou školou. Počas uplynulých rokov cez školský prah prešli stovky chlapcov aj dievčat. Mnohí z nich sú už dnes rodičmi, či starými rodičmi svojich detí a vnukov, o ktorých sa vzorne a s láskou starajú. Na ich zodpovednosti má iste nemalé zásluhy aj naša škola, ktorá vždy poskytovala svojim zverencom dobré základné vzdelanie a vychovávala z nich tvorivých, čestných a svedomitých ľudí.

Od roku 2004 pôsobím ako pedagóg Základnej školy v Dlhej nad Oravou. Počas týchto rokov som mala možnosť sledovať pozitívne zmeny, ktoré našu školu začali premieňať na modernú vzdelávaciu inštitúciu. Ciele školy boli vždy v súlade s úlohami, ktoré sú dané aj v hlavných dokumentoch pre rozvoj školstva. Hlavným cieľom školskej reformy je premena memorovacieho a direktívneho vyučovania na tvorivú, humánnu, aktívnu a progresívnu formu vzdelávania. Pozornosť sa sústreďuje najmä na

všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa. Ideálom výchovy a vzdelávania je dobrý, aktívny a múdry človek.

Práve táto filozofia výchovy a vzdelávania sa odráža aj v našom pracovnom prostredí. Zameriavame sa nielen na rozumovú inteligenciu, ale aj na emocionálnu inteligenciu dieťaťa. V súvislosti s tým sa snažíme u žiakov rozvíjať najmä kľúčové kompetencie: komunikačné schopnosti, personálne a interpersonálne schopnosti, schopnosť riešiť problémy, pracovať s modernými informačnými technológiami, no aj občiansku spôsobilosť. Snažíme sa poskytnúť každému žiakovi kvalitné základy všeobecného vzdelania podľa jeho schopností a v takej miere, aby mohol pokračovať v štúdiu na strednej škole a úspešne sa uplatniť v živote.

Základnú školu s materskou školou v Dlhej nad Oravou vnímam ako inštitúciu, ktorá sa neustále snaží zabezpečovať čo najvyššiu možnú kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Do druhého roku vstupuje školská reforma. Spoločne s ostatnými pedagógmi sa nám podarilo doplniť náš školský vzdelávací

Medzi zhromaždenými sa nachádzajú aj dubovské deti

program, a to pre druhákov a šiestakov. Na základe skúseností z minulého roku boli inovované aj vzdelávacie programy pre prvákov a piatakov. Po novom sa reforma rozbehne aj v materskej škole.

V sústave činiteľov ovplyvňujúcich úroveň vzdelanosti a vychovanosti má rozhodujúce postavenie učiteľ. V nových podmienkach práce našej školy sa už mení vzťah učiteľ – žiak. Činnosť učiteľa nie je obmedzená iba na odovzdávanie vedomostí. Dôležitosť učiteľského povolania vyplýva najmä z funkcie viesť deti k učniu, rozvíjať záujem žiakov o učenie, formovať návyky žiakov pracovať samostatne, rozvíjať city detí, ich motiváciu, aktivitu, socializáciu, komunikáciu aj hodnotový systém. Ide o dlhodobý proces, na ktorý pôsobia rôzne aspekty učiteľskej osobnosti, no v rovnakej miere aj vhodne vytvorené pracovné podmienky. Pedagogickí zamestnanci našej školy sú neustále podporovaní vo všetkých formách ďalšieho vzdelávania, čo sa odráža v zvyšujúcej kvalite výučby. Kvalifikovanosť vyučovania je 100%. Odbornosť vyučovania je na 1. stupni 100% a na 2. stupni 87%, čiže celková odbornosť je 94%.

Vo vyučovaní sa postupne zvyšuje aj používanie inováčných metód a informačno – komunikačných technológií. Na 1. stupni sa vy-

učuje informatická výchova a v rámci záujmových útvarov a tiež ako nepovinný predmet sa vyučuje cudzí jazyk. Pre skvalitnenie vzdelávania integrovaných detí škola zabezpečuje špeciálneho pedagóga. Veľmi pestrá je aj mimoškolská činnosť. Každoročne v škole pracuje okolo 20 záujmových útvarov. Prezentácia na verejnosti je prostredníctvom kultúrnych programov, webovej stránky, tlače a pod. Škola dlhodobo dosahuje dobré výsledky v prijímaní žiakov na stredné školy a pomerne dobrou umiestňovaní aj v okresných súťažiach.

Z osobného hľadiska hodnotím vývoj školy za uplynulé roky kladne. Plne si však uvedomujem, že isté úspechy by nebolo možné dosiahnuť bez podpory ostatných. Som preto veľmi vďačná za pretrvávajúcu dobrú spoluprácu s obcou Sedliacka Dubová. Ďakujem Vám všetkým, ktorí roky podporujete činnosť v našej škole a vytvárate tak jej dobré meno. Osobitne ďakujem Vám rodičia, že nám prejavujete svoju dôveru a zverujete nám do starostlivosti Vaše deti.

Mojím osobným cieľom je nadviazať na dobre začatú prácu mojich predchodcov a svojím úsilím prispieť k ďalšiemu skvalitňovaniu života v ZŠ s MŠ v Dlhej nad Oravou.

*PaedDr. Gabriela Brunčáková,
riaditeľka školy*

Začiatok školského roka. Sediaci rodičia prvákov

Vrecári konzervujú múry stredovekého kostolíka

Do ruín stredovekého kostolíka v Sedliackej Dubovej sa opäť vrátili vrecári.

Dobrovoľníci projektu Dubova Colonorum, ktorého snahou je záchrana zvyškov kostolíka sv. Kozmu a Damiána v Sedliackej Dubovej, sa po roku znova obliekli do vrecoviny a pustili sa do práce.

Konzervujú múry

„Máme v pláne urobiť konzervačné práce na severnom múre kostola. V rámci nich spevňujeme koruny múrov, staticky zaistíme vypadané diery v stenách. Špárujeme ich tak, aby sa dažďová voda nedostávala dovnútra a nevyplavovala ďalšie murivo. Pracujeme s vápennou maltou, ktorá sa najviac podobá tej pôvodnej. Na murovanie používame pôvodné kamene, ktoré sme pozbierali z vypadnutých múrov,“ rozpráva koordinátor projektu Dubova Colonorum Erik Herceg.

Odbornosť prác zabezpečujú vyšší školení ľudia. Dobrovoľníci čerpajú skúsenosti aj z dlhoročného pôsobenia konzervácie ruinálnej architektúry. „Spolupracujeme tiež so Združením hradológov Slovenska a postup konzervačných prác je schválený Krajským pamiatkovým úradom v Žiline.“

Život vrecárov

Mladí ľudia, ktorí prichádzajú do Sedliackej Dubovej z celého Slovenska kvôli kostolíku, dostali od miestnych pomenovanie vrecári. Vychádza z toho, že dobrovoľníci sa pohybujú v odeve z vrecoviny a spôsobom života sa snažia napodobniť obdobie, kedy kostolík plnil svoju funkciu. „Ľudia tu žijú bez mobilov, hodínok, električky a iných výtvarných civilizácií. Vstávame skoro ráno, aby sme využili čo najviac denného svetla. Nasledujú ranné chvály ducha spojené s chválami tela, aby sme v sebe rozprúdili krv, ale aj život hneď zrána. Po nich je „plnibruch ranný“, ako nazývame raňajky, a po nich ideme „na panské“, teda pracovať na kostolíku pod dohľadom našich skúsených „drábov“. Keď gazdinky zahlásia poludnie „plnibruch obedný“, po ňom má každý čas na regeneráciu. Po obede sa o program stará „dobrodružník“, ktorý do programu zaraďuje spoločné dobrodružstvá a pestvá. Večer máme večerné chvály, „plnibruch večerný“ a „okoloohnised večernospievavý“, predstavil každodenný život vrecárov v tábore Erik. Tento rok sa v ňom vystriedalo viac ako 60 nadšencov.“

Dostali peniaze

V obci čoskoro pribudnú informačné turistické tabule, ktoré budú návštevníkov informovať o Sedliackej Dubovej, o kostolíku a priebehu konzervačných prác. Združenie zastrešujúce projekt Dubova Colonorum na ne získalo finančné prostriedky z konta Orange. Z nadačného fondu T-mobile zase poputujú peniaze na konzerváciu kostolíka a ministerstvo školstva poskytlo dotáciu na prácu s mládežou v rámci programu Adam 1.

Urobili už veľa

História projektu Dubova Colonorum siaha do roku 1998, kedy sa uskutočnil prvý ročník tábora. Vrecárom sa postupne podarilo vyčistiť a upraviť podlahu v lodi kostolíka, pokračovali čistením jeho okolia a vyslobodzovaním ruín z bujného porastu. Urobili konzerváciu vstupných brán a

priamo konzerváciu múrov. Čistením okolia kostolíka zistili, že jeho areál je dvakrát väčší, než sa predpokladalo. Našli zvyšky múrov, priekopu, dva kamenné kríže a črty niekdajšej budovy v teréne. Pred dvoma rokmi to zase boli historické mince, ktoré zdokumentovali a poslali na skúmanie na Pamiatkový úrad v Žiline.

Po statickom zabezpečení vstupných brán sa dobrovoľníci zamerali na kostnicu za kostolom. „V ďalších rokoch sa nám podarilo múry kostnice nadstaviť, vyčistiť jej vnútro a zastrešiť ju. Získané zručnosti z kostnice sme začali už sústredovať na kostolík. V kostolíku bol dokončený oltár, postupne sa konzervujú najohrozenejšie oblúky a múry na veži kostola a v lodi,“ uviedol E. Herceg.

*Prevzaté z My Orava
Saša Mikulášová*

Pohľad na mládežníkov pri konzervácii múra kostolíka

Pán farár požehnával autá, motorky aj palice

Vodiči, cyklisti aj cestujúci z farnosti v Sedliackej Dubovej dostali ku dňu svätého Krištofa požehnanie od duchovného.

(Horná Lehota, Sedliacka Dubová). Požehnanie motorových a nemotorových dopravných prostriedkov a ich majiteľov zaviedol v obciach, ktoré spadajú pod jednu farnosť, farár Henryk Sitek.

„Robíme to každý rok, vždy v nedeľu, ktorá je najbližšie k 25. júlu. Tento deň je totiž zasvätený

svätému Krištofovi, patrónovi všetkých motoristov a cestujúcich,“ povedal H. Sitek. „Bolo zábavné sledovať babky, ako si dávali požehnávať svoje palice, o ktoré sa pri chodení opierajú,“ opísala nám kuriózný výjav zo slávnosti dievčina, ktorá sa jej tiež zúčastnila.

V nedeľu 26. júla farníci zo Sedliackej Dubovej a Hornej Lehoty odstavili svoje dopravné prostriedky na najväčšie parkoviská

v dedinách, aby im farár mohol dať po skončení sv. omše požehnanie. Prechádzal v sprievode pomedzi autá, motocykle a bicykle, pristavil sa pri každom a požehnal ich svätenou vodou. Vodiči pritom počas celej ceremónie hlasno trúbili klaksónmi. „Raz stálo v Sedliackej Dubovej aj hasičské vozidlo, ktorému som požehnával. Naposledy sa pristavili a dali si požehnať auto aj turisti, ktorí náhodou prechádzali obcou a zastavili, lebo boli zvedaví, čo sa to pri ceste deje,“ spomína na najzaujímavejšie momenty cir-

kevného obradu Henryk Sitek. Každý motorizovaný veriaci zároveň dostane na papieri vytlačenej modlitbu, ktorú si uloží do auta a kým vyrazí na cestu, mal by si ju zopakovať.

Zvyk požehňovania dopravných prostriedkov Henryk Sitek priniesol na Oravu z hornosliezskej farnosti, odkiaľ pochádza. „Tam je táto tradícia bežná,“ dodáva katolícky duchovný.

Prevzaté z MY ORAVA – SM

Dozvuky z osláv nášho jubilanta

Duchovnému otcovi blahožejajú zástupcovia farníkov

Náš duchovný otec, vdp. Henryk Sitek, sa 18. augusta v dobrom zdraví dožil 50 rokov. Je významnou osobnosťou v celej farnosti a jeho okrúhle výročie sa nemohlo minúť pozornosti našich farníkov. Usilovali sa udržať všetko v tajnosti a pripraviť mu milé prekvapenie na deň, kedy mali oslavu prebehnúť, hoci jubilant si neželal veľké oslavy, len chcel Najvyššiemu a dobrotivému Pánu Bohu za svojich 50 rokov poďakovať prostredníctvom bohoslužby v kostoloch v Hornej Lehote a Sedliackej Dubovej. V Hornej Lehote sa to uskutočnilo slávnostnou svätou omšou 16. augusta a gro osláv vo farnosti Sedliackej Dubovej 23. augusta v Kostole sv. Michala archanjela, slávnostnou sv. omšou, ktorú celebroval vdp. doc. ThDr. Ľubomír Pekarčík, dekan v Dolnom Kubíne za prítomnosti ďalších duchovných – vdp. Mons. Stanislava Nogu, dekana v Katowiciach, vdp. Artura Stopku, hovorcu biskupského úradu v Katowiciach, vdp. Jozefa Tomáša, farára v Liptovskom Michale, vdp. Mareka Biela, farára v Hnlici.

Po svätej omši sa začal obrad gratulácií a poďakovanie duchovnému otcovi za Božie služby i za všetky aktivity v prospech celej

farnosti od farníkov Sedliackej Dubovej a Hornej Lehoty. Tento akt bol silne emotívny a nejednému veriacemu vypadla slza od dojatia. Potom duchovný otec si všetkých prítomných veriacich uctil dobrým vínom a koláčmi pred kostolom. Ostatní pozvaní hostia sa odobrali do miestneho kultúrneho domu, kde oslavy pokračovali za prítomnosti 150 osôb. A tu ešte prišiel jubilanta pozdraviť vdp. ThDr. Darius Jadrzejski, farár z Hukvaldy – Rychaltice na Morave. Všetci si pochutili na slávnostnom obede a dobrotách, ktoré k oslavám patria. K dobrej nálade prispel aj kultúrny program od farníkov Sedliackej Dubovej, Hornej Lehoty a neplánovane prišli jubilanta pozdraviť muzikanti – huslíčkári z Chlebníc pod vedením pána Hajdúcha. To dodalo celej slávnosti ten správny punc. Nikto sa nenudil, ba práve si želali, aby takého príjemné posedenie trvalo čo najdlhšie.

Celá oslava pripomínala rodinné stretnutie všetkých farníkov so želaním pre nášho jubilanta všetkého dobrého, pevného zdravia a veľa Božích milostí do ďalšej päťdesiatky. Nedeľa 23. augusta sa iste hlboko vryla do pamäti všetkých veriacich farnosti.

ph■

V mene obce a poslancov gratuluje starosta obce Mgr. Ladislav Tomáš

Oslávenc vo víre osláv

Pohľad do sály na učásnikov osláv

Dôchodcovia chcú žiť zdravšie a plnohodnotne

Seniori našej obce sa dostávajú svojimi aktivitami do širšieho povedomia verejnosti nielen doma, ale aj v okolitých obciach. Túto pozornosť si budujú svojou účasťou na kultúrnych, či relaxačných podujatiach, prípadne ľudským prístupom k svojim jubilujúcim i ťažko chorým spoluobčanom. Čo môže byť humánnejším, než je všímavosť a pozornosť k tým, ktorí to najviac potrebujú. A o to sa snažia naši juniori z klubu dôchodcov. Na organizácii podujatí i vytváraní pozitívnych vzťahov majú podiel títo členovia klubu: Mária Zajacová, Anna Štigová, Anna Šutá, Helena Laurinčíková, Mária Brtošová, Marián Miháľ a v poslednej dobe i Ing. Viliam Janík.

Pod ich taktovkou sa podarilo v ostatnej dobe zorganizovať posedenie v prírode, ktoré sa uskutočnilo 4. júla na miestnom futbalovom ihrisku. Dôchodcom prialo počasie a o dobrú náladu sa postarali harmonikári Marián Miháľ a Ing. Viliam Janík. Ďalej si pochutnali na dobrotách od výmyslu sveta, ktoré si priniesli z domu. Okrem toho im klub

Pohľad na časť účastníkov posedenia v prírode

prípravil občerstvenie a chutne pripravenú pečenú klobásu. K tomu im pochutil aj domáci chlebič od Heleny Majdišovej. Posedenie sa predĺžilo do večerných hodín a spokojnosťou všetkých prítomných bola veľká. Ďalšia vydarená akcia sa konala 23. júla s rekondičným pobytom v termálnych prameňoch MEANDERPARKU v Oraviciach. Zúčastnilo sa ho 60 osôb, z toho 10 z Hornej Lehoty. Opäť prialo nádherné počasie, množstvo bazénov, vírivky, perličkové kúpele

a možnosť si zaplávať v plaveckých bazénoch, či len tak vylihovať na lehátku a prijímať pozitívnu energiu okolitej prírody v spoločnosti príjemných a milých ľudí.

Hornolehot'ania boli veľmi vd'ачní, že ich pozvali, a preto Mária Záhorská vyjadrila vrelé poďakovanie za ústretovosť a dodala: „Ak budete v ďalšom období niečo podobné organizovať, radi sa pripojíme, ak nás pozvete. To isté aj my naoplátku radi urobíme pre vás.“

Náš klub dôchodcov si je toho vedomý a snaží sa vychádzať v ústrety nielen našim dôchodcom a občanom, ale aj dôchodcom susedných dedín. Veď práve tým sa dostávame do povedomia širšej verejnosti. Širit' pozitívny pohľad na život je to, čo môže dať človek jeden druhému. A o to nám ide! Žiť zdravšie a predovšetkým sa učiť prijímať to, čo nám v živote pomáha.

ph

Cesta autobusom na termálne kúpalisko v Oraviciach

O dobrú náladu sa postaral harmonikár Viliam Janík

Všimame si signály vlastného tela ?

Náš organizmus sa niekedy usiluje upozorniť, že sa niečo nedobré odohráva, aby sme mohli situáciu preskúmať a včas neuhu vyličiť. Chybou však často býva ľahostajnosť a nevšímavosť a hrdinské zaznávanie. Poznáme to, veď neraz počujeme – zlá zelina nevyhynie. Náš organizmus si niekedy skutočne dokáže sám poradiť ale, žiaľ, vo viacerých prípadoch očakáva našu pomoc.

Preto sa pripomeňme niektoré dôležité signály:

1. Zmeny farby jazyka:

Ak je povlak biely alebo žltkastý, môže byť sprievodným znakom niektorých infekcií. U detí môže signalizovať aj kvasinkovú infekciu. Fialkastý jazyk signalizuje choroby krvného obehu a srdca. Biele bodky na okrajoch jazyka signalizujú zvyčajne vírusovú infekciu a môžu byť aj na ostatných miestach ústnej dutiny.

Ak zápaly spôsobujú plesne, povlak jazyka býva biely a hustý a môže zasahovať až do hrdla. Na alergický pôvod myslíme pri výskyte drobných pľuzgierov a opuchu jazyka. Výrazne červený

jazyk signalizuje streptokokovú alebo stafylokokovú infekciu.

2. Opuchy okolo očí:

Mierne môžu byť ráno, bez známok ochorenia a sú buď známou nevyspatosti alebo ochabnutosti svalov okolo očí. Ale ak sú trvalé, môžu signalizovať metabolické ochorenie a tiež vážnejšie poškodenie obličiek. Vpadnuté oči bývajú pri silnej dehydratácii organizmu, napr. pri úpornom vracaní alebo pri hnačkách.

3. Vypadávanie vlasov:

Ak denne vypadne do 100 vlasov, je to ešte normálne, ale ak je vypadávanie zvýšené, môže to byť v dôsledku infekčného ochorenia či nedostatku vitamínov, nesprávnej výživy, pri užívaní niektorých liekov, tiež ako prejav hormonálnej nerovnováhy alebo v dôsledku dlhodobjšieho stresu, ako aj používaním nevhodnej kozmetiky alebo kaderníckych úkonov (farbenie a pod.) Treba vždy zistiť pravú príčinu.

4. Bolesť žalúdka:

Často signalizujú vredovú chorobu či pôsobenie helikobaktera pyloris. Bolesť žalúdka môže vy-

volať aj stres, ale aj ostré jedlo či niektoré škodliviny (výpary toxických látok), alebo aj ako reakcia na lieky. V tomto prípade bez lekárskeho vyšetrenia sa zodpovedne nedá zistiť pravá príčina.

5. Nadúvanie čiže zvýšená plynatosť čriev:

Môže byť po niektorých jedlách (kapusta, kel, karfiol, cibuľa, paprika, čerstvý chlieb a pod.), ale ak nás trápi dlhšie, môže signalizovať poruchy trávenia, podráždenie alebo zlú funkciu žľáz, pankreasu, zápalové procesy v črevách, ako aj dráždenie pri prítomnosti parazitov v črevnom trakte (pásomnica, škrkavky a iné). Bez dôkladného lekárskeho vyšetrenia sa príčiny spoľahlivo nedajú zistiť.

6. Zmeny stolice:

Hnačky môžu byť signálom buď nevhodnej či zdravotne nevyhovujúcej stravy, alebo signálom bakteriálnej, či vírusovej infekcie. Krvácanie môže byť z poranenia konečníka pri hemoroidoch, čierna farba stolice môže signalizovať krvácanie zo žalúdka v zažívacom trakte. Vyžaduje si lekárske vyšetrenie.

7. Opuchy nôh:

Ak sa vyskytnú pri dlhom státi alebo pri dlhom sedení v teple pri cestovaní bývajú javom prechodným. Ak sa opuch vyskytuje dlhšie a ani po odpočinku neprejde, môže signalizovať ochorenie srdcovo-cievnej sústavy alebo obličiek. Vyžaduje si potom lekárske vyšetrenie.

8. Mravčenie v nohách a pocit studených nôh:

Môže sa vyskytovať nielen v zime z chladu, ale aj niekedy zo stresu. Ak sa k tomu pridajú aj bolesti, ktoré sa stupňujú pri chôdzi, ide o signál, že srdcovo-cievna sústava nie je v poriadku. Takýto stav môže byť nebezpečný hlavne u diabetikov, ktorým sa pri zlom prekrvení horšie hoja rany a sú náchylnejší aj na infekcie. Preto si stav vyžaduje lekárske vyšetrenie.

MUDr. Elena Ďurišová ■

JUBILANTI

45 rokov
Anna Bieľová november 2009

50 rokov
Daniela Ondrigová november 2009

55 rokov
Cecília Hmireková október 2009
Zita Grofčíková november 2009
Magdaléna Jantošíková november 2009
Jozef Maxoň december 2009
Anna Kočálková december 2009

60 rokov
Daniela Antolová november 2009

70 rokov
Johanna Marettová október 2009
Jolana Kudlová november 2009

*Úprimne blahoželáme a prajeme
pevné zdravie!*

Prišli medzi nás:

Filip Kytka 24.6.2009
Alica Bencúrová 4.8.2009

*Malíčejm dobre zdravíčko a
rodičom prajeme čo najviac radosti!*

K trvalému pobytu sa
prihlásili:

Rebecca Holubová

Z trvalého pobytu sa
odhlásili:

Lucia Chajdiaková
Veronika Šimičáková
Monika Miškovičová
Patricia Miškovičová
Lucia Miškovičová

bs■

Pamätná tabuľa nášmu dobrodincovi

Obecný park dostal nový šat a v ňom aj čestné miesto náš dobrodinec, americký Slovák, rodák i „Čestný občan obce Sedliacka Dubová in memoriam“ **ANTON GVORA.**

Obecný úrad a obecné zastupiteľstvo sa rozhodli zriadiť Antonovi Gvorovi pamätnú tabuľu a umiestniť ju v novovybudovanom miestnom parku. Toto čestné miesto mu právom patrí aj keď žil a zomrel v Amerike, neustále myslel na svoju rodnú obec. A nielen to. Pred svojou smrťou napísal závet, v ktorej píše: „Po smrti zostavovateľa závetu bude správca závetu pokračovať v držbe zverenia majetku zriadeného na veky ako charitatívne zverenie a bude rozdeľovať čistý príjem zarobený zverením majetku vo vhodných splátkach, nie menej často ako ročne v podieloch rozdelených medzi dve mestá pre všeobecné blaho a prospech občanov týchto miest a to:

1. Mestu, v ktorom sa zostaviteľ narodil: mestu Oravská župa, Československo.
2. Mestu, v ktorom zostaviteľ vyrástol: mestu Sedliacka Dubová – Dlhá, Československo.

Správca rozdelí takéto prostriedky kompetentným úradníkom príslušných miest pre účely vyššie uvedené.“

Túto klauzulu použil Anton Gvora, vtedy ako osemdesiattriročný, vo svojom testamente, kde ustanovil, že výnosy z jeho istín budú **naveky večné** dostávať dve oravské obce – Sedliacka Dubová a Dlhá nad Oravou, kde sa narodil, vyrástol a oženil sa. Už od roku 1997 prichádza do obcej kasy v Sedliackej Dubovej asi 150 tisíc slovenských korún ročne a pre Dlhú nad Oravou 450 tisíc. V súčasnosti to treba prepočítať na eurá. Peniaze sa rozdelili podľa počtu obyvateľov.

Sú to dividendy (výnosy z akcií, ktorých výška závisí od toho, ako jednotlivé firmy či inštitúcie v USA, v ktorých sú tieto akcie vedené, hospodársky prosperujú v príslušnom roku).

Obec Sedliacka Dubová využíva tieto prostriedky v rámci schvaľovaného obecného rozpočtu v danom roku a vždy ich použitie musí byť na konci roka zúčtované a prostredníctvom kuriérskej pošty zdokladované pre Veľvyslanectvo Slovenskej republiky vo Washingtone v USA, respektíve pre tzv. Trust Company of Arkansas Hot Springs. Do konca starostka Hot Springs, pani Helen Seligová bola sa osobne

presvedčiť, ako bolo s peniazmi naložené a či sa využíva vôľa zostaviteľa testamentu.

Podľa vôle Antona Gvoru majú byť peniaze orientované do oblastí rozvoja školstva, kultúry, športu a pre tzv. „blaho obyvateľov obidvoch obcí“.

Obecný úrad si želá, aby pamätnú tabuľu Antona Gvoru v obecnom parku mali naši občania v úcte a snažili sa park udržiavať čo v najlepšom poriadku. Náš dobrodinec si to zaslúži. **Vzdávame mu hold tiež naveky večné!**

ph■

Stolnotenisový oddiel TJ Cosmos Sedliacka Dubová

Pred začiatkom sezóny si každý oddiel dáva rôzne ciele, ktoré sa snaží počas svojho účinkovania splniť, prípadne prekročiť. Aj v našom oddiele TJ Cosmos si pred sezónou vedúci A, B, C družstiev stanovili ciele, ktoré by chceli dosiahnuť. Nemajú veľké oči, lebo najvyššia oravská súťaž je v poslednej dobe kvalitne zastúpená družstvami na vysokej úrovni. Preto nebude ľahké obhájiť minulo-ročné výsledky.

„A“ družstvo:

Viesť ho bude Ján Zrnčík. Bude mať čo robiť, aby obháji minulo-ročné 2.miesto v 5. lige Or.STZ. Cieľom bude zachytiť začiatok a pôsobiť tak, aby sa nedostali do ťažkostí s barážou o zostup, čo v družstve úplne vylučujú.

Za družstvo A v sezóne 2009-2010 budú obliekať dres títo hráči:

Ján Zrnčík, st., Albert Paríšek, Milan Hufnágel, Ladislav Tomáš, Dušan Oršuliak, Jozef Strežo, Ivan Kováč, Ľudovít Strežo a šancu by chceli dať aj mladým hráčom z „C“ družstva.

Hracím dňom „A“ družstva pri domácich zápasoch je sobota o 17.30 hodine.

„B“ družstvo:

Povedie ho Ľudovít Strežo. Vlni toto družstvo skončilo ako nováčik v 6.lige na 3. mieste. Aj v tejto lige je konkurencia veľká. Sám Ľudovít Strežo povedal, že dopredu z nikoho nemajú strach a pokúsia sa obhájiť vlnajšie umiestnenie.

Za B družstvo v sezóne 2009-2010 budú bojovať títo hráči:

Ľudovít Strežo, Ivan Kováč, František Habiňák, Michal Dulačka, Peter Kuboš, Maroš Oršuliak, Michal Murín, Norbert Havrila, Václav Pilár, Stanislav Drbiak a aj tu dostanú šancu mladší hráči.

Hracím dňom „B“ družstva pri domácich zápasoch je piatok o 17.30 hodine.

„C“ družstvo:

Vedúcim družstva bude Róbert Zrnčík. Je jedným z tých, ktorí vedia správne motivovať hráčov. Družstvo vlni skončilo na 8. mieste zo 14 účastníkov v 8 lige. Toto družstvo je zložené z mladých hráčov, talentov dubovského pingpongu. Pre tento ročník prichádzajú do družstva dvaja noví chlapi z Chlebníc Jakub a Marek Polčicovci. Vedúci družstva sa vyjadril, že v tomto ročníku by sa chceli posunúť viac dopredu, pretože chlapi na

Pinpongová rodina po kope

to majú. Chcú dosiahnuť 4. priečku.

Za C družstvo budú obliekať dres títo hráči:

Ján Zrnčík, ml., Jozef Strežo, ml., Andrej Zrnčík, Patrik Zrnčík, Dávid Strežo, Norbert Havrila, Jakub a Marek Polčicovci, Ondrej Mikuška, Martin Oršuliak.

Hracím dňom C družstva pri domácich zápasoch je piatok o 17.30 hodine.

Vyjadrenie predsedu stolnotenisového oddielu TJ Cosmos Sedliacka Dubová

Hodnotím prípravu družstiev na nastávajúcu sezónu ako dobrú. Zásluhou starostu obce bol vypracovaný projekt, na získanie dotácie, ktorý bol schválený a tak sa nám podarilo skvalitniť vybavenie špičkovým stolnotenisovým stolom. Splňa všetky parametre kvalitnej hry. Do tejto sezóny idú hráči A a B družstva v nových dresoch od firmy Butterfly, ktoré boli zakúpené z uvedeného projektu. Tréningová činnosť družstiev nezaostávala ani počas prázdnin. Veď účinkovanie v ligách nebude jednoduché.

Tréningová činnosť neprebíhala len na vlastných stoloch. Rodák z našej obce Jozef Tomáš, farár v Liptovskom Michale, nás pozval na exhibičný zápas s družstvom filiálky v Ivachnovej. Pozvanie prijali hráči A družstva aj

s rodinnými príslušníkmi. Začiatok našej cesty spočíval návštevu kostola v obci Liptovský Michal a účasťou na sv. omši, potom pozvanie na faru a malé občerstvenie. Tu nás ešte čakalo prekvapenie od pána farára Jozefa Tomáša, pretože zabezpečil lístky pre všetkých účastníkov do TATRALANDIE na relax. Zatiaľ čo manželky a deti sa čľapkali vo vode, my sme nastupovali na zápas v Ivachnovej. Aj tu nás pekne privítali a našu radosť znásobilo víťazstvo 17:1.

Pre členov stolnotenisového oddielu, ktorí sa nemohli zúčastniť exhibičného turnaja, sme zorganizovali 15.9.2009 posedenie v prírode s rodinnými príslušníkmi. Opäť vydatená akcia, pri ktorej nechýbala dobrá zábava a nálada, a o to sa postarala hlavne ženská populácia. Tu sa potvrdilo, že stolnotenisový oddiel je ako jedna veľká rodina, do ktorej sú otvorené dvere pre každého. Záverom chcem poďakovať za vlnajšiu sezónu všetkým hráčom a do novej sezóny chcem popriať veľa zdravia, športového šťastia, spokojnosti a úspešného reprezentovania našej obce a zároveň chcem pozvať občanov, aby sa prišli pozrieť na zápasy našich družstiev v kultúrnom dome, kde zažijú pekný športový zážitok.

Jozef Strežo ■

Po zápase v Ivachnovej oddych v Bešeňovej

Už teraz myslia na zimnú sezónu

Pre lyžiarsky oddiel TJ Cosmos Sedliacka Dubová bola predchádzajúca zimná sezóna veľmi úspešná. Okrem iných aktivít sa im mimoriadne vydaril 10. ročník „Zimného prechodu dubovským chotárom“. Ako poďakovanie za prácu organizátorom v predchádzajúcom ročníku zorganizovali 15. septembra, na deň Sedembolestnej Panny Márie – patrónky Slovenska, spoločenské stretnutie pri guláši na miestnom futbalovom ihrisku aj s rodinnými príslušníkmi.

Bol pekný slnečný deň a tak som sa vybral na miesto stretnutia našich lyžiarov za účelom získať nejaké informácie o príprave budúceho 11. ročníka Zimného prechodu dubovským chotárom. Našiel som ich v družnej debata okolo kotlíka na guláš, ktorý pripravoval Jozef Šnapko. Trochu obďaleč pri stole, pripomínajúci barový pult, pripravoval Ján Štiga bravčový bôčik k pečeniu a iné ingrediencie na ochutnávku. Samozrejme, že ma ponúkli. Nedomietol som, pretože vôňa sa šírila široko-d'aleko a chuťové ka-

náliky si žiadali svoje, ale zároveň som prítomným položil otázku, že z akej príležitosti toto stretnutie uskutočňujú. Ján Jarina na to hneď zareagoval: „To má byť vďačnosť za predchádzajúcu sezónu našim lyžiarom a zároveň tu spoločne porozmýšľame nad prípravou 11. ročníka zimného prechodu. Treba pripraviť altánok na Črt'aži.“ Pavol Mihál dodal, že trošku by v tomto mohol pomôcť aj miestny urbár, pretože aj oni majú podiel na poškodení altánku, ktorý využívajú pri sťahovaní dreva. Je dosť v zlom stave, polámané lavice a iné veci. Aj tak to musí lyžiarsky oddiel dať do poriadku a k tomu pripraviť celú trať. Ďalej uviedol, že je dobré, ak majú mladí ľudia o lyžovanie záujem. Zatiaľ sa to javí tak, ale nebolo by na škodu, keby sa ich zapájalo viac.

Medzi týmito výpoveďami nezaбудol Peter Durdiak ponúknuť prítomných ohnivou vodou, aby sa im viac rozviazali jazyky. Musím priznať, že veľmi dobrým rozprávačom je Ján Jarina a dokázal zaujímavou rozprávať prí-

behy z mladosti a deklaroval, že aj terajšia mládež je taká, aká bola kedysi, čiže mladost' pochabosť.

Lyžiarsky oddiel v súčasnosti vedie Jozef Urban a pokladníkom je Peter Durdiak. Ostatní členovia, ako Pavol Mihál, Ján Jarina, Michal Hojo, František Habňák, Dano Lukačík, Peter Lukačík, Andrej Žufka, Ján Tasnocha, Jozef Šnapko, Ján Štiga a ďalší, im radi pomáhajú.

Financie získavajú od obecného úradu a zo vstupného pri organizovaní jednotlivých ročníkov zimných prechodov.

Guláš ešte nebol hotový, keď som ich nadmieru spokojný opúšťal, ale počas dňa bolo počuť zvuk

Jozef Šnapko sa prejavil ako výborný kuchár

Pristihnutí pri vážnej debata na zimnú sezónu

harmoniky až do dediny, ako tam pretrváva dobrá nálada ktorá končila až večer. Bodaj by sa v takej dobrej pohode vydaril aj nastávajúci 11. ročník „Zimného prechodu dubovským chotárom“. Fandíme im všetci! *ph* ■

Dušan Galis dotoval posilňovňu

Fitnes v pivničných priestoroch funguje už skoro celý rok. Zá-

ujemcovia doteraz cvičili síce v nových priestoroch, ale so sta-

rým náradím. Z toho dôvodu sa obecný úrad rozhodol podať projekt na splnomocnenca vlády pre šport „Dušana Galisa“ a projekt bol úspešný. Bola nám pridelaná dotácia na športové náčinie, ktoré sme v priebehu letných mesiacov nainštalovali do priestorov fitnes. Teraz problém nastal v tom, že je už nedostatok priestorov, keďže rôzne posilňovacie veže, trenažéry, stacionárne bicykle, steppery či bežecký pás zabrali veľa miesta. Pri viacerých

záujemcoch sa stali už priestory malé. Zatiaľ sa to vyriešilo tým, že sa schválil časový harmonogram pre mužov (chlapcov) a ženy (dievčatá), aby si všetci prišli na svoje. Na vyriešenie priestorovej situácie už začal obecný úrad rekonštruovať poslednú neupravenú pivnicu pod kanceláriami úradu, aby sa aj táto miestnosť mohla zmysluplne využívať.

lt ■

Noviny o dianí v Sedliackej Dubovej
Vydáva Obecný úrad v Sedliackej
Dubovej

Šéfredaktor: Mgr. Peter Havrila

Redakčná rada: J Strežo, Mgr. Ladislav
Tomáš, Božena Strežová

Grafická úprava, sadzba textu:
Lubica Kubišová

E-mail: obec@sedliackadubova.sk
www.sedliackadubova.sk

Vydávanie povolené MK SR pod
čísлом: EV 1128/08